

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Utva. Regele Ferdinandu 4/2a
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Égész évre 600 Lej
Fél évre 300 Lej
Negyed évre 150 Lej
Havonta 50 Lej

Hirdetések díjazás szerinti.
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Bucurestiben 50 banival
több.

Figyeljünk csak

mi, magasműveltségű európaiak India felé és tanuljunk politikai mozgalmat a hinduktól, akik Ghandi vezérlete alatt küzdenek az angol iga ellen. Ghandit, ezt a kivételes tehetségű nagy embert most Bombayban a hindu nemzeti szövetség elnökévé választották és ez az egy ember kezében tartja egész Indiát, dacára minden angol erőnek, hadseregnek, szigorának és kegyetlenségnek.

Európa kisebbségi népei elmehetnének tanulni politikai mozgalmat Ghandi népétől, mint a hogy a hívő nép bucsu helyekre záródik el. Ghandi kiadta a jelszót: el kell égetni minden angliai szövetet és India őslakói elégették ruháikat. Azután megtiltotta az exportot és az importot és azóta a hinduk nem vásárolnak külföldi gyártmányt, de egyetlen szál gyapot sem került ki Indiából Európába. Ghandi elrendeli, hogy a hindu családok rokkán szőjjék ruháik anyagát és azóta minden hindu családban, még a legelkelőbbben is, perog a rokka. És így tovább: a vezér rendel és ebben a nagyszerű demonstrációban ez az egytömegű nép megmutatja Angliának és az egész művelt világnak, hogy nem lehet elnyomni, nem lehet megfosztani jogaitól, kulturájától, vallásától, ősi hagyományaitól. Amikor Indiában az elkeseredett hinduk kimondották a passzivitást, kivétel nélkül minden államhivatalnok lemondott állásáról, visszaküldte kitüntetésait és kivette gyermekét az angol iskolából. Amikor az angol kormányzó katonákkal vétette körül szent imahelyüket, minden nap a sors által kijelölt kétszáz fju fegyvertelenül közelített meg a szent helyet és verették magukat halálra az angol katonák ólom végű botjai által — pusztán a manifesztáció kedvéért. És vállalnak minden földi kint, börtönt, ölmevégű botot, szegénységet, rongyokat és egy óriási, erőszak nélküli demonstrációban ez a hetven millió nép küzd az erőszak politikája ellen.

„Omoljanak össze a határok.”

A nemzetközi kereskedelmi korlátozások eltörlése a Népszövetség előtt.

(Genf, szeptember 23.) A Népszövetség gazdasági főbizottságának jelentős eseménye az olasz delegáció javaslata a forgalmi korlátozások megszüntetéséről. A főbizottság mai ülésén részletesen foglalkozott a bizottság erről szóló jelentésével és a javaslat tárgyalása során élénk vita fejlődött ki a különböző államok delegátusai között. A vita során Lukács Simon miniszteri osztálytanácsos, Magyarország delegátusa hosszabb felszólalásban foglalt a javaslat mellett állást. Hangsúlyozta, hogy a nemzetközi kereskedelmi viszonylatban valamennyi államot méltányos és egyenlő elbánásban kell részesíteni. Magyarország örömmel üdvözli az olaszok javaslatát, mert mindig a kereskedelmi korlátozások megszüntetése mellett foglalt állást. Ha Magyarország ezt az elvet gyakorlatban még nem vihette teljesen keresztül, azért csak az általános gazdasági zűrzavart és a háború utáni kaotikus állapotokat lehet okolni.

A kiviteli és beviteli tilalmak egy ideig elkerülhetetlenek voltak egy részt a nyersanyagok biztosítása, másrészt a pénz védelmének érdekében. Azonban a mai helyzet más. A tilalmak ideje elmúlt, omoljanak össze a határok, a nemzetközi kereskedelmi korlátozások teljes eltörlése pedig már csak egy ponton ütközik nehézségbe. Ez az egy pont az, hogy ilyen rendszabályt csak kollektív módon lehet végrehajtani. Szükséges tehát, hogy egyszerre hagyjon fel minden állam a tilalmi rendszert. Az a véleménye, hogy az idő jelenleg alkalmas a kereskedelmi szabadság teljes helyreállítására. Majd hangsúlyozta, hogy egyet ért Cavazoni javaslatával. Ha a Népszövetség eléri az óhajtott célt, akkor értékes eredményt mutathat fel. A Népszövetség ebben a törekvésében Magyarország mindenkor odaadóan támogatja. Lukács beszédét a főbizottság a legnagyobb figyelemmel hallgatta végig és élénk tetszéssel fogadta.

Elutaztak a miniszterek

Vaitoiann miniszterelnökhelyettes hosszas tanácskozása Arad megye prefektusával.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi és arad megyei miniszterjárás a mai nappal befejeződött. A miniszterek és kísérőik, valamint Berthelot francia tábornok elhagyták Aradot. Tegnap este Georgescu prefektus a prefektúrán levő lakásán vacsorán látta vendégül Berthelot tábornokot, Vaitoiann és Constantinescu minisztereket. A vacsora intim jellegű volt és azon az illusztris vendégeken kívül csak néhány meghívott vendég vett részt. Berthelot tábornok és Constantinescu miniszter még tegnap éjjel az expressz elutaztak Bucurestibe. Vaitoiann miniszter ma délelőtt még Aradon maradt és az állomáson levő szalonkocsijában tartózkodott, ahol fogadta Georgescu prefektust. A prefektus és a miniszter több órán át tanácskoztak folyó ügyekről. Vaitoiann miniszter szerdai iskolalátogatásai elmaradnak, mert a miniszter kedden délután három órakor elhagyta Aradot.

Hazatérnek a bécsi magyar emigránsok.

Megakarunk jelenni Budapesten meginduló póreik főtárgyalásán.

(Budapest, szeptember 23.) Ismeretes, hogy a budapesti törvényszék most készíti elő a Károlyi és a kommunista forradalmi mozgalomban résztvevő és a külföldre emigrált magyarok bünpörének főtárgyalását. A Bécsben tartózkodó magyar emigránsok tegnap gyűlést tartottak és határozatot hoztak, amely szerint póreik főtárgyalásán Budapesten hajlandók megjelenni, ha a magyar kormány utlevelet ad részükre. A Magyar Hirlapnak most illetékes helyen az emigránsgyűlés határozatát kapcsolatban kijelentik, hogy a kormány a legkevésbé sem kívánja megakadályozni azt, hogy az emigránsok póruk budapesti főtárgyalásán megjelenhessenek és ezért utlevelet is ad számukra. Ennek megakadályozása illetékes hely szerint a kormánytól csak következetlenség volna. Ha az emigránsok bécsi határozatuk ellenére sem jelenének meg a bíróság előtt, akkor ennek oka nem a magyar kormány lesz. Különben Vass József a miniszterelnökhelyettes az Új Nemzedék munkatársának maga is nyilatkozott a kérdésről. Kijelentette, hogy a kormány már régebben állást foglalt az összes emigránsok ügyében és álláspontja ma is ugyanaz, mint azelőtt volt. Amelyik emigráns akar, az hazajöhet, de természetesen bíróság dönti el, hogy bűnös-e vagy ártatlan?

Magyar megmozdulás Jugoszláviában.

A jugoszláviai magyarság nagygyűlésre készül. — A Magyar Párt lelkes felhívása a magyarság jogaiért való küzdelemre.

(Szabadka, szeptember 23.) A jugoszláviai Magyar Párt, amelytől tudvalevőleg a szomorú emlékü Pasics-kormány guzsbakötött és működését betiltotta, most a Davidovics-kormány uralomra jutásával — mint a Közlöny is megírta — ismét visszanyerte teljes akciözabadságát. Első ténykedése képen november 9-ére Nagybecskerekre összehívták a Magyar Párt nagy közgyűlését, amelyen az egész jugoszláviai magyarság egyeteme dönt rendkívül fontos politikai kérdésekben. Ebből az alkalomból a párt vezetőség egy gyönyörűen megszerkesztett máni fesztációval fordult a jugoszláviai magyar testvéreikhez. A felkeshangu felhívás a következőket mondja Jugoszlávia magyarságának:

„Csak a magyar tömegek szervezett ereje harcolhatja ki bátor és önérzetes küzdelemmel a magyarságnak az alkotmányban biztosított polgári jogait.

— Osztály- és felekezeti különbség nem választhatja el a magyart a magyartól abban a küzdelemben, mely a Magyar Párt programjának alapján azért folyik, hogy az állampolgári egyenlőség a törvény holt betűléből élő valósággá elevenedjék,

hogy földhöz jussanak a magyar nincstelenek, munkaszabadsághoz és munkásvédelemhez a magyar ipari munkások, anyanyelvükön való oktatáshoz a magyar szülői gyermekei.

Minden magyarnak össze kell fognia, hogy a magyar nyelv használata a köz- és magánéletben az államnyelv elsőbbségének legteljesebb tiszteletben tartása mellett, szabadon érvényesülhessen és hogy a magyar nép kulturális és gazdasági fejlődésének zavartalanága a demokrátiás jogállam minden biztosságával körülbástyáztassék.

Hívünk és meggyőződésünk, hogy csak az a magyar teljesíti az országgal és népével szemben tartozó kötelességét, aki ebben a küzdelemben részt vállal.

Milyen lélekemelően impozáns megindulása ez az eddig réltenség re kárhözottatott jugoszláviai magyarságnak. Figyelő szemünk Szabadka és Nagybecskerek felé irányul: ottani testvéreink gyönyörű, igaz magyar megmozdulása példát ad nekünk, itt élő magyaroknak, hogyan kell harcolni, küzdeni férfiasan, becsülettel nyíltsággal, őszinte, nemes fajszeretettel a magunk igazáért, a magyarság legszentebb kincséért, jogaiért.

Mold József feljelentette vádlóit.

A rehabilitált főtisztviselő bünvádi eljárás megindítását kérte Pop vasutigazgató s több vasuti főtisztviselő ellen.

(Saját tudósítónkól.) Érdekes bünvádi feljelentés érkezett ma az aradi királyi ügyészséghez. A feljelentést dr. Miclosi Emil aradi ügyvéd nyújtotta be, Mold József volt államvasuti főfelügyelő megbízásából. Mint ismeretes Mold Józsefet hónapokkal ezelőtt a bünök egész sorozatával, többek között nem kevesebb mint hétrendbeli gyilkossággal vádolták. A vádak alapján a vasuti főfelügyelőt — annak idején — elmozdították hivatalából, büntügyi eljárást indítottak ellene és ennek folyamán hónapokon keresztül vizsgálati fogsgában is tartották. A büntügyi vizsgálat befejezése után megállapítást nyert, hogy a Mold József ellen emelt vádak egyike sem nyert beigazolást és a vizsgálóbírósnak ennek alapján végzést hozott, amelyben Mold József vasuti főfelügyelő ellen mindennemű további büntető eljárást beszüntetett és egyben azonnal szabadlábra helyezte.

Ennek a rehabilitáló törvényszéki végzésnek a birtokában Mold József most elérkezettnek látta az időt, hogy **rágalmazói ellen büntügyi eljárást tegyen folytatva.** Az iratokat mindezekig még nem volt alkalmá áttanulmányozni és így az aradi királyi ügyészséghez ma délelőtt benyújtott felebbezésében csak általánosságban emel vádat rágalmazói ellen. Mold József a Miclosi Emil által benyújtott feljelentésben Pop Oktávián aradi kerületi vasutigazgató, Patruban Gergely, Adamescu Miklós és Wandra Demeter volt vasuti felügyelők ellen hatóságok előtti rágalmazásért, hamis vádaskodásért és hamis tanúzásért kéri a büntügyi eljárás megindítását. A

feljelentéshez mellékeli a bíróság permegszüntető végzését. Pop igazgatót a feljelentés szerint Mold azért vádolja ezekkel a büncselekményekkel, mert alantasai-

A pesti kontremia tragikus áldozata.

Halállal végződött a Szalámi-részvények körül folyó harc. — Az egyik feljelentett tőzsdebizományos öngyilkosságot követett el.

(Budapest, szeptember 23.)

Irtunk arról a részvénykontremiálási botrányról, amelynek szenvedő hőse az aradi származású Sényi (Seidner) Miklós. Először — mint ismeretes — négy tőzsdebizományos — Klein Jaques, Gerenday Gyula, Róna Miklós és Lukácsy Nándor — ellen tett feljelentést Sényi Miklós ügyvédje, akik viszont a rendőrség előtt igazolták, hogy szerződésük van, a mely szerint október másodikától nem kötelesek a kölcsönadott pénz fedezeteképpen letétbelyezett Szalámi-részvényeket visszadni. Most azonban feljelentést tett Sényi ügyvédje két olyan tőzsdebizományos ellen is, akik nem tudnak szerződést felmutatni és a letétbe helyezett részvényeket minden pillanatban kötelesek lettek volna visszaadni a kospénz visszafizetése esetén. Stark Imre tőzsdebizományos 900 darab Szalámi-részvényt vett át kospénz fedezetül és a papirokat is kontremi-spekuláció céljaira használta fel. Sényi most neki vissza akarta fizetni a kölcsönösszeget, de Stark a fedeztetül adott Szalámi részvényeket szállítani nem tudta. Erre történt a feljelentés. Sényi ügyvédje feljelentette ezenkívül Szabolcs Vilmos tőzsdebizo-

nak és a vizsgálat vezetésével megbízott Patruban Gergely felügyelőnek a megrágalmazott vasuti főfelügyelő elleni írásban lefektetett vádaskodásait, mint kerületi igazgató aláírta.

A feljelentés iratai holnap Jónescu C. Emil vizsgálóbíróhoz kerülnek aki azonnal megkezdi a bünvádi feljelentés ügyében a vizsgálat lefolytatását.

mányost is, akinek 1100 darab Szalámi-részvényt adott fedezetül, de ez sem tudja a papirokat kiszolgáltatni, mert azokat Szabolcs és a kontremiben résztvevő cégek rendelkezésére bocsájtotta. Stark és Szabolcs a rendőrségen kihallgatásuk alkalmával kijelentették, hogy egy pillanatig sem gondoltak a Szalámi-részvények árfolyamának emelkedésére és a kontreminálók egész biztosak voltak abban, hogy a papír esni fog és azt az eladási áron jóval alul vásárolhatják majd össze. Meglepetésszerűen érte őket, hogy Sényiek a piacra került részvényeket könnyen fölvehették és ezzel a kontremint „becsikkelték”. Kiderült a kihallgatások során az is, hogy hasonló az esete Kondor József tőzsdebizománynak is, a ki 4000 darab részvéennyel nem tud elszámolni. Ellene azonban még nem tettek feljelentést. A tőzsdebizománysok fölajánlották a készpénzben való egyezkedést, azonban Sényi Miklós és a mögötte álló szindikátus a készpénzbeli megváltást nem akarja elfogadni, mert így akar kellemezen napokat szerezni azoknak a tőzsdebizománys cégeknek, amelyek viszont neki szereztek sok kellemeletlenséget, akkor, amikor a fe-

dezettel adott papirokat a piacra dobták.

Az ügynek különben érdekes újabb fejleményei is vannak: Kondor József az egyik feljelentett tőzsdebizományos, aki épen a sikertelen kontremináció miatt 5 milliárddal fizetéképtelen lett, lakásáról eltávozott már napokkal ezelőtt, távozása előtt feleségét in formálta a Szalámi-ügyről és kijelentette, hogyha nem sikerül az ügyet rendeznie, akkor föbelvív magát. Kondort különben baráti szálak fűzték Sényihez. A bizományos távozásakor magához vette revolverét, de pénzt nem vitt el. Kondor be is váltotta fenyegetését és ma a Hűvösvölgy egy elhagyott helyén agyonlőtte magát. Az öngyilkosságról először Bálint tőzsdebizományos ügyvédje értesült, aki azonnal jelentést tett róla a rendőrségnek. Kondor ellen, mint a rendőrség megállapította nemcsak Sényi adott be feljelentést, hanem Bálint tőzsdebizományos is, aki fél milliárd készpénzt bocsájtott Kondor rendelkezésére és a pénz ellenében fedezeteképpen adott Szalámi-részvényeket szintén felhasználta a kontreminációban. A kontreminőrök különben azal próbálnak védekezni, hogy ügyvédjük útján viszontfeljelentést adtak Sényi Miklós ellen. Azal vádolják, hogy a kontreminálásba agent provocateurök útján ugratta be őket, ezért csalás, zsarolás, hatóság előtt való megrágalmazás és sikkasztásra való felbujtás címén feljelentést tettek ellene.

— Felhívás. Arad város és vármegye területén tartózkodó tartalékos tisztek felkéretnek, hogy e hó 25.-től október hó 5.-ig terjedő időközben, nyilvántartásuk összeírása végett, az aradi téparancsnokságnál (Piata M. Viteazul No. 3.) jelentkezzenek. Comandantul Pietii Arad. Maior: Păunescu.

TARCA

Az elmúlt évad koncertjei

Irta: dr. Ungár Imre.

D'Albert a nagy zeneköltő, operairó és klasszikus átdolgozó mint előadó zongoraművész mutatkozott be Aradon 1924 február 7-én. Megilletődve figyeltük alkotó ősz fejét, de mint zongoraművésztől többet vártunk. Játékát a hosszú évek lehigadt nyugalma jellemzi: Bach—D'Albert, Beethoven, Schubert, Chopin és Debussy voltak műsorszámak. *Aca de Barbu*, a cluji román Opera művésznője tartott mérsékelt sikertű dalaestélyt február 25-én, nem mintha művészetét nem értékeltek volna kellőképpen, hanem, mert mint az aradi színház operavendége, inkább ott hallgatta meg a takarékos közönség. Drámai erejű előadási modora, széles hangskálája tényleg jobban érvényesülnek a színpadon mint a hangversenydobogón. A bucaresti *Carmen dalárának*, mint a királyság legregibb és legnívósabb alakulatának hatalmas sikere volt május 4-én, annál is inkább, mert a karának nálunk mostohagyermeké a művészetek. *Enescu*, a legjobb román hegedűművész és zeneszerző, ki széles a világban ünnepeket kedven

ce a közönségnek, november 20-án adta fényes sikerű hangversenyét. Eredeti stílus, francia-helga vonókezelés, végtelen finomság és klasszikus művészet jellemzik. Tartini ördögtrilláját (a Kreislerkadenciával), Brahms d-dur koncertjét, Vieuxtemps-ballada és polonaiseit, Sarasate Cigánytáncait és Bach airját adta elő. Filharmonikus zenekarunk tavalyi műsoraiban szép hatással szerepelt egy Enescu-szimfonia is. *Filharmonikus koncertjeink* idén fuvós mizériák miatt megcsappantak. Az első hangverseny csak vonózenekarral zajlott le, mint vendégművész *Pollermann* Aranka nagyváradi hegedűművész nő szereplésével. Meleg asszonyi játéka tetszést aratott. A második és utolsó hangverseny már teljes zenekarral működött. *Klényi* Edward, amerikai zongoraművészgyerek sikeres zongoraszóójával. *Hubay* Jenő hegedűhangversenye zsufolt házat eredményezett. Nem annyira az előadó-művészt, mint inkább az embert, az ősz profeszszort, a magyar zenevilág egyik kimagasló alakját akarták látni: mert különben sem műsorától, sem előadásától nem voltunk tulajdonoson elragadtatva. — *Alma Moodie*-nek nem volt szüksége az „ausztráliai” reklámra, anélkül is nagy művész. Széles, férfias vonókezelés, abszolút muzikalitás

és komoly stílus jellemzik. Február 18-án hegedült és ragadta magával főleg a komoly zenei interpretálást élvezni tudó közönséget, Bachot, Paganinit, Kreisler, Tartini, Dvorakot és Wieniawskyt játszott. — *Nicorescu Laurian* eredeti és ritkán hallott műsort énekelt. Régi középkori mesterek dalait adta elő, tanujelét adva zene-történeti és esztétikai alapos tudásának. — *Prihoda Vasa* cseh hegedűművész volt kétségtelenül az idény legérdekesebb alakja. Bámulatos, szinte boszorkányos technika — paganimizmus — jellemzik. Olyan sikere volt — bár alig fél ház előtt muzsikált — a melyhez foghatóra évek óta nem emlékezünk. Fiatal könnyedséggel még nem tudtunk komolysággal a klasszikusokba elmélyedni, de balkezettechnikája olyan csodálatos, mely mindenért kárpótol. Persze Paganinit játszott és cseh elődének, Dvoraknak faji zenéjét. Itt volt igazi elemében. — *Cotrus Szántó* Erzsébet zongoraművész nő több figyelmet érdemelt volna, de be kell igazolódni a régi közmondásnak: senki sem próféta saját hazájában. Erős fölkészültséggel hatalmas műsort adott le. *Simicel* mandolinművész szolgáltatta az idény humorát. Lehet, hogy nincs „érzékünk” a mandolin klasszicitására iránt. Kár volt az erőlködésért és az eltöltött estért. *Unger*—

Müttermüller-vonósnőgyes, csodálatos ambícióval, a pedagógiai örök munka dacára művésztételt produkált. *Waldbauer—Kerpelyék* régi ismerőseink, kik évente fölkeresnek. E világlációban is elsőrangú kamarazene mindanniszor osztatlan tetszést arat. *Waldbauer* temperamentumos, erős primje szent egységgel forrasztja a négyest. Mozartot mozartabban, Beethovent klasszikusabban. Kodályt modernebben elképzelni sem lehet. A *Rosé*-kvartett, az akadémikus komolyság kifejezője, egy minden egyéni tulzást kerülő, a mű szellemébe mélyedő, szigorúan kötött, szinte szferikus muzsika. A német *Tanzkonzertek* mintájára itt keli megemlítenem *Ghyssa Egny* (Luca) klasszikus táncművész nő táncestélyeit, ugy egyéni, önálló előadását, mint a trónörökös ittlétekori klasszikus megéléseit és növendékeivel bemutatott modern, zenés, ritmikus tornaestélyét. A fiatal művész nő egy néhez és komoly tudás művészi magaslátán van és egyedülálló az egész országban. — *Weil Magda* hosszú hallgatás után fényes sikerű hangversenyt adott, miután olaszországi körutjáról hazatért. Finom, meleg és tiszta tónusa, közvetlen és egyszerű előadási modora párosultan igaz művészetével, méltán érdemelte meg a telt házat és a város tetszést.

Revolveres foglalás egy aradi biztosító-vezértitkár ellen.

A tulbuzgó végrehajtó, aki fegyverrel foglal — Le akarta tartóztatni Hegedüs Antalt és Hegedüs Béby ismert énekesnőt.

(Saját tudósítónktól.) Ma délután 12 óra után Ardelean aradi munkásbiztosító hivatali végrehajtó egy rendőrrel megjelent Hegedüs Antal, a Franco-Romana biztosító intézet vezértitkárának Str. Sinagoge lakásán és kijelentette, hogy foglalni akar. A lakásban csak Hegedüs Antal leánya, Rosenfeldné Hegedüs Béby, az ismert énekesnő tartózkodott, aki a legnagyobb meglepődéssel értesült a kivánságról és kijelentette, hogy nincsen tudomása arról, hogy atyjának a munkáspénztárral szemben tartozása lenne. Az agresszív fellépésű végrehajtó erre durván rászólt az uriaszonyra:

— Itt a tartozás: 1778 lej és 29 bani. Ezért foglalom.

Ezzel leült az asztalhoz és irattáskájából egy revolvért húzott elő, amelyet letett az asztalra maga elé. Hegedüs Béby érthetően meglepődött a veszélyes tárgy láttára és megkérdezte a végrehajtót, mi szükség van egy szimpla foglalás alkalmával revolverre. A végrehajtó erre elfette a revolvért kabátja külső zsebébe. A megrémült uriaszony erre a rendőrhöz fordult és megkérdezte attól, hogy jogában áll-e egy végrehajtónak revolveres foglalást eszközölni. A rendőr helyett a végrehajtó felelt a következő logikus mondattal:

— Igen is jogom van a revolvért használni. Mert ha valaki megtámad, úgy akkor fejbevegöm az illetőt a revolverrel. Így mondta a végrehajtó: „revolverrel fejbevegöm.”

A revolveres vita után Ardelean kijelentette, hogy most már elérkezett a foglalás ideje és ne próbálja őt ebben senki megakadályozni, mert azt letartóztatja. Végre hosszas magyarázkodás után kocsiba ültek, hogy majd felmennek a munkáspénztár igazgatójához és ott elintézik az ügyet. A meggyötört asszony, akinek csak nemrég halt meg az anyja, kétségbeesetten ült bele a kocsiba és lenn az uccán szerencsére találkozott atyjával Hegedüs Antallal. Elmondta miről van szó, majd az egész társaság megindult részint gyalog, részint kocsin a munkáspénztár felé. Amikor Hegedüs a kocsiban értesült a revolveres intermezzóról, megállította a kocsit és felháborodott hangon támadt rá a nagyvárosi hóbortban szenvedő végrehajtóra:

— Hogy mert revolverrel belépni egy magánlakásba. Milyen jogon mert inzultálni egy védetlen asszonyt?

Ardelean erre utasította a rendőrt, hogy tartóztassa le Hegedüst, majd felhívta, hogy sipoljon még több rendőrt is és ha együtt lesz a kellő erejű karhatalom, úgy a két veszedelmes embert: Hegedüs Antalt, a Franco-Romana vezértitkárát és leányát R. Hegedüs Bébyt vigyék fel a rendőrségre. Még ezer szerencse, hogy Ardelean nem telefonált katonai segítségért, tüzoltókért, tüzerekért és tankokért.

Természetes ez a kis letartóztá-

tási diskusszió nem ment egészen pianóban és a Calea Banatului (Asztalos Sándor)-ucca kereskedői körülvették a bérkocsit. Herzfeld Alfréd autókereskedő erre behívta üzletébe Hegedüst és leányát, amit ezek meg is tettek. A végrehajtó és a rendőr azonban nem akarták elengedni „áldozataikat” hiába erősitgettek Herzfeld és még több tekintélyes kereskedő, hogy minden tekintetben jót állanak Hegedüsért és a letartóztatása abszurdum lenne. Közben több rendőr érkezett a helyszínére és az egyik rendőr brutálisan el-

lökte a megrémült Hegedüs Bébyt, majd magával akarta vonszolni a két „tettet” a rendőrségre. Ki tudja, hová fejlődött volna a dolog, ha véletlenül nem jön arra egy rendőrtisztviselő, aki rendet teremtett, megleckéztette az erőszakoskodó rendőröket és a hatalmi túltengésben szenvedő végrehajtót és a két embert kiszabadította kinos helyzetéből.

Hegedüs Antal azonnal írásos jelentést nyújtott be Filotti Zsifir rendőrprefektushoz és a munkáspénztár igazgatójához. A munkáspénztár igazgatója különben máris kijelentette, hogy megvizsgálja az ügyet és amennyiben bebizonyosodik, hogy Ardelean végrehajtó visszaélt hivatalos hatalmával, úgy a legszigorúbban jár el ellene.

Leverték a besszarábiai rablótámadásokat.

A kormány erős kézzel rendet teremtett. — A katonaság elfogta az életbenmaradt rablókat. — Hivatalos kommuniké a besszarábiai helyzetről.

(Bucuresti, szeptember 23.) Az utóbbi napokban ellenőrizhetetlen rémhírek keltek szárnyra, hogy Besszarábiában nagyszámu felfegyverzett rablók több községet megtámadtak és valóságos vérfürdőt rendeztek. A veszedelmes híreire *Mardarescu* és *Tatarescu* miniszterek nyomban Besszarábiába utaztak, s ők maguk vették kezükbe a rablók üldözésének irányítását. *Tatarescu* miniszter most visszaérkezett Bucurestibe s a holnapi minisztertanácsban számol be teljes részletességgel a Besszarábiában megindított vizsgálat eredményéről. A kormány különben a besszarábiai helyzetről ma a következő kommuniké adta ki:

„Szeptember 12-én 30 rabló a Fekete tenger felől érkezve partraszállott Besszarábia déli részén. A rablók éjjel 12 órakor megtámadták *Nicolaievca* községet, ame-

lyet a táviró és telefon vonalak elvágása által teljesen elzártak a külvilágtól. A község primárját és annak feleségét, valamint két csendőrt és egy polgári személyt meggyilkoltak. Ezután a vásárra érkező kereskedőket kifosztották és a rablott árukat három szekérra felrakva eltávoztak a községből. A rákövetkező napokban a rablók, akiknek a vidéken számos bűntársuk volt, megtámadták *Tartabunar* és *Cisma* községeket, amelyeknek lakóit teljesen kifosztották. Ismailból a hatóságok azonnal csapatokat küldtek a rablók ellen, akik harcra bocsájtkoztak a katonasággal. A harcban a rablók egyrésze elesett, a többiek pedig elfogták. A vizsgálat megállapította, hogy a rablók becsapzott fegyverekkel és municióval voltak felszerelve. A katonaság mindenütt helyreállította a rendet. A hatóságok a vizsgálatot folytatják.”

Osszetorlódtak az ügyek az aradi törvényszéken.

Amikor a vádlottat kevesebb időre ítélik el, mint amennyit vizsgálati fogságban töltött. — Tehermentesítik az aradi vizsgálóbíróságot.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi törvényszék büntetőtanácsa Kovács József táblabíró elnökle alatt ma több kisebb bűnügyben tartott tárgyalást. Így többrendbeli betörésért a bíróság *Szida Péter* aradi iparoslegényt hét hónapi fogsázbüntetésre ítélte. A büntetésbe beszámították a vizsgálati fogságban eltöltött nyolc hónapot és ezért elrendelték azonnali szabadlábrahelyezését. — Egy másik tolvajt *Juhász Márton* egy évi börtönre ítélte a bíróság, de beszámítva a vizsgálati fogság nyolc hónapját, feltételese szabadlábra helyezték. — *Mihailovics Gyula* munkást kisebb vasuti lopásért hat heti fogsázbüntetésre ítélte a törvényszék, amelyet már vizsgálati fogságban kitöltött és így őt is nyomban szabadlábra helyezték.

A mai tárgyalásokon maguknak az ítélező bírónak is feltűnt volt, hogy a bűncselekményekben a vizsgálati fogság annyira terjed, mint a kiszabott büntetés, sőt az egyik ügyben például, *Szida Péter*, — a kinek bűncselekményénél a súlyosító körülményeket is tekintetbe vette a törvényszék — csak

hét hónapi fogsázbüntetést kapott, ezzel szemben azonban nyolc hónapja van már vizsgálati fogságban. A sokáig elhúzódó késedelmes bírói eljárás letöltéséért természetesen személyileg senkit sem terhel felelősség. A kisebb bűnügyek ilyen hosszú időre való elhúzódása a vizsgálóbíróság nagy munkája következtében beállott munkatorlódás következménye. Mint ismeretes, *Sommer Nándor* vizsgálóbíró lemondása óta a vizsgálóbíróságot *Jonescu C. Emil* törvényszéki bíró vezeti, akit a régi királyságból helyezett az igazságügyminiszter Aradra és akinek az ügyekkel túltömött vizsgálóbíróság vezetése annyival inkább terhes, mert nem áll a kellő kvalifikációval rendelkező megfelelő számú igazságügyi tisztviselő sem a rendelkezésére. Így következhetett be azután a mai ítélet, amely rövidebb szabadságvesztéssel sújtotta a vádlottat, mint amennyit vizsgálati fogságban már kitöltött.

Dr. Moldovan Silvius semmitörvényes bíró, az aradi törvényszék elnöke hasonló eset előadódását abban látja megakadályozhatónak, hogy helyettes vizsgálóbi-

rót delegál, aki a nagyobb szabású bűnügyekben fogja a vizsgálatot lefolytatni és *Jonescu* vizsgálóbíró tehermentesítik, aki így könnyebben láthatja el nagyvívásű hivatásának vezetését.

HOGYALL A LEJ?

1924. szept. 23-án 100 lejért adtak:
Nálunk:

2.52 svájci frankot.
9.09 francia frankot
37.500 belföldi magyar koronát.
34.500 osztrák koronát.

Zürichben 2.65 frankot

Párisban 9.30 frankot

Newyorkban 51 centet

Budapesten 39.400—39.700 K-t

Elkallódnak a postán a levelek.

Bírói okirat, amely két hét alatt sem éri Radnáról Gyorokra.

(Saját tudósítónktól.) A levélposta működése nem áll hivatása magaslatán, amint azt már nem egyszer leszögeztük. De nemcsak hogy hivatása magaslatán nem áll, hanem még olyan súlyos hibákat is követ el, amelyek a legfontosabb közérdekű ügyek ellen is vétének. Egy eset a sok közül: a radnai járásbíróság szeptember 13-án ajánlott levelet adott fel a ghioroci (gyoroki) előjárás címére és a levelet, amint az beigazolódott, még aznap továbbították az Arad felé induló személyvonattal. A levél a mai napig sem érkezett meg Gyorokra, pedig a levél elmaradása eddig is nagy károkat okozott az érdekelteknek, mert fontos okmányokat tartalmaz, amelyek használatára már régebben szükség lett volna. A lehetetlen állapotot pedig a mozgó posta kezelésének rendszertelensége idézi elő. A Radnán feladott levelet nem adja le Gyorokon a mozgóposta, dacára annak, hogy ott van postahivatal. A gyoroki postának ugyanis az az érthetetlen utasítása, hogy csak a reggel Erdély felől érkező vonat postáját kell átvennie. Így a Radnáról délután továbbított posta átrohog a szomszédos gyoroki állomáson és bemegy Aradra, ahonnan csak másnap délután érkezik vissza. Addig Aradon kezelik, csak ugyan közben el nem kezelődik vagy teljesen el nem vész. Ugyan ennyi idő alatt Párisból is lehet egy levelet kapni. Pedig szomszédos helyekről van szó, amelyek között naponként 8—10 vonat, illetőleg villanyos közlekedik. — Mindenesetre furcsa, hogy Gyorok és vidékének napokig kell várni olyan postára, amely már egyszer keresztülrohogott a község állomásán. Ennek a községnek és környékének van annyi lakosa és van olyan élénk kereskedelem, hogy megérdemli azt az irigységűt, amely rövid és gyakorlati értékű uton juttatja el hozzá a számára fontos levelezést.

— Athelyezett közjegyző. *Dr. Fitoran Jakab* siri (világosi) közjegyzőt, az igazságügyminiszter Háromszék megyébe helyezte át.

SPORT

Derby-nyerő fajták.

Aradiak a cluji (kolozsvári) eb kiállításán.

A „Fama” állattenyésztési egyesület által Clujon s. hó 12-14-én rendezett országos állatkiállítás keretében tartotta meg a folyó évi speciális ebkiállítását és derbyjét az „Aradi Fox-terrier és Kennel Club”. A bírói tisztséget az ország legrégebb és a külföld által is elismert szakértő S. Kovács Sándor (Aradul-Nou) a fox-terrier klub igazgatója látta el kellő szakértelemmel és ismert szigorúval. A kiállítást és versenyt úgy felügyelte a király, mint Károly trónörökös Őfensége is megtekintette, arról már meg is emlékezünk, most a verseny végleges eredményét a „Fox-terrier Club” hivatalos bírálatának díjazási jegyzéke alapján az alábbiakban adjuk:

Az 1924. román „Derby”-t Soly mos Ferenc „Harry” nevű simaszörű foxterrier-kanja nyerte meg. A foxi az állami aranyérmeket, arany oklevelet, kőlyökosztályban aranyérmeket, kezdőosztályban aranyérmeket és nyílt osztályban ezüstérmeket, tiszteletdíjat és pénzdíjat nyert. „Derby”-t nyert még ugyanazon díjazással dr. Graur Victor „Betyár Bandi” drótszörű kan-foxija és Gyarmati Géza „Temes Lány” drótszörű szukája.

Championatust nyertek: Bécsy István Targul Mures (Marosvásárhely) champion Nimrod-csája. Dr. Graur Victor, Arad, champion Vesta Hubertusa és Betyár Bandija.

A kitorékversenye eredménye: I. díj és kitorék championatus Temes-Marcsa, tul. Bécsy István (Targul-Mures). II. díj champion-Nimrod csála, tul. Bécsy István. II-b. díj Bob-Triumph, tul. Persalca, Arad. III. díj Vesta-Hubertus tul. dr. Graur, Arad. IV. díj Betyár Bandi, tul. dr. Graur, Arad. V. díj Rityitül Hofmann iőerdész Socodor (Székudvar.) A kitorék „Derby” nyerője dr. Graur Betyár Bandija.

A vadász- és luxusebket dr. Graur bírálta általánosan ismert szakértelemmel és sok évi tapasztalattal. Igen szépek voltak Duschek Gyula uradalmi főintéző (Tisza uradalom, Csegöd) német vizslái és fűrjész ebei, melyekkel championatus is nyert. Mint különlegesség egyedül állt Eich, Arad, Morgó nevű francia bulldogja, melynek igen sok bűnözője akart és magas összegeket ígérték érte. Hegedűs Antal jegyző (Aradul-Nou) fuxi nevű magyar pulija szintén felhívást keltett, melyet az odatévedt juhászok álltak körül, minden áron meg akarták venni ezen már kiveszűben lévő faj remek példányát. Juci championatussal lett kiténtetve.

Ez alkalommal tartották meg

a trónörökös Őfensége jelenlétében az „Aradi Rendőr-kutyák Egyesülete” első bemutatóját, melyen Vladovici főhadnagy Aradul-Nou „Lya” német juhász ebe (általában farkaskutyáknak nevezik őket, helytelenül) mely elsőrangú munkát produkált, nyerte meg az első díjat és tiszteletdíjat. A kezdőversenyben dr. Mandel László aradi fogorvos Dódiája vitte el az első díjat. A rendőr-kutyák idomítása Gyarmati dicsősége.

A dobermannok közül (az első

díj nem lett kiadva) II. díjat nyert Gruber főhadnagy, Arad, Verája. III. díjat Gyarmati Géza Hellája.

Az eredményből látható, hogy Arad az ebkiállításban minden vonalon dominált. Károly trónörökös Őfensége egy egész délutánt töltött az aradiak körében. Megelégedésének azzal adott kifejezést, hogy az ország összes ebtenyésztői és kiállítói közül az aradiakat meghívta a „Mészáros-szövetség” dísztermében megtartott vacsorára.

Ferenc József gyűlölte Kossuthot

Érdekes intimitások a volt monarchia néhai uralkodójáról. — Amikor az ellenfél fia miniszter lett.

(Budapest, szeptember 23.)

Néhai Ferenc József császár és király világszenzációt keltő bizalmas kijelentéseinek, rendeleteinek és leveleinek közlését Marczali Henrik, a kitűnő magyar történettudós dr. Ernst Ottónak az udvari levéltárban folytatott kutatásai alapján tovább folytatja. Rendkívül érdekes az az ellenséges viszony, amely a néhai uralkodó és Kossuth Lajos között állott fenn. Erre vonatkozólag a közlések igen érdekes és jellemző részleteket tartalmaznak. 1848. március 8-án Kossuth Lajos Pozsonyban rokonszenves kijelentéseket tett Ferenc József, 17 éves korában, először a nyilvánosság elé, hogy mint királyi biztos beiktassa István főherceget főispáni székébe. Karsu természetén a császárhuszárok egyenruhája feszült és magyarul beszélt. Erről Kiss Pál, a néhai uralkodó magyar tanítója lelkesedéssel jelentette ki, hogy „Magyarország magánkiül van örömeiben és a főherceg mindenkit elragadott”. A jó és kevéssel kielégíthető magyarokat mindig olyan könnyű volt lelkesedésre ragadni. Akkor mondta Kossuth Lajos:

— A mult idők emberei sirba szállnak, de a Habsburg-ház reményteljes sarjadékát, Ferenc József főherceget, aki már első lépésével megnyerte a nemzet szeretetét, fényes trón öröksége várja, amely erejét a szabadságból meríti!

A história azonban már a közeljövőben ellentétbe sodorta ezt a két férfiut: Ferenc Józsefet és Kossuth Lajost. A szabadságharcnak az oroszok által való leverése után Ferenc József fát volt vetett a multra, de ez a fát volt nem tudta eltakarni előtte Kossuth Lajos alakját. Soha nem tudott neki megbocsájtani és amikor a turini nemete már ravatalán feküdt, báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter azt tanácsolta Ferenc Józsefnek, hogy küldjön koszorút Kossuth Lajos koporsójára. A király a meglepetéstől egy pillanatra elnémult, majd megkérdezte miniszterétől:

— És ön, az én tábornokom,

ön tanácsolja ezt nekem?

Mikor 1906-ban a választások Magyarországon az ellenzéki koalíciót juttatták diadalra, Ferenc József mély sóhajjal mondta gróf Paarnak, egyik hadsegédének:

— Még azt is meg kellett értenem, hogy legnagyobb ellenségemnek, Kossuth Lajosnak fia jusson a kabinetembe!

Kifosztottak egy lakást

Az aradi rendőrség elfogta a betörőket és az orgazdát.

(Saját tudósítónktól.) Veszédelmes betörőket tartóztatott le tegnap este az aradi államrendőrség. Horváth György Strada Oituz (Illés-utca) 120. számú házában lévő lakásában tegnapelőtt éjszaka betörők garázdálkodtak. A tettesek mintegy hatvanezer lej értékű ruhaneműt és ékszert loptak el és a lakást teljesen kifosztották. A betörést a hajnali órákban vette észre a lakás tulajdonosa, mert az éjszaka nem tartózkodott odahaza. Feljelentést tett a rendőrségen, ahol Rasztig István csoportvezető detektívet bízta meg a nyomozással. Sikerült a nyomozásnak megállapítani, hogy a betörők a reggeli kapunyitásig feltétlenül a házában tartózkodtak, mert a házból az éjszaka senki sem távozott. Az a gyanu merült fel, hogy a betörést vagy a ház egyik lakója követte el, vagy pedig az összeköttetésben lehetett a betörőkkel és reggelig elrejtette lakásában. A további nyomozás ennek az alapján indult meg. Egyik lakó vallomása szerint tegnap reggel látott valakit a házból nagyobb csomaggal távozni. Az illetőt gyakran látta a ház egy másik lakójához bemenni.

A vallomás alapján Rasztig István letartóztatta Kermán Istvánt, aki a bizonyítékok sulya alatt beismerte, hogy a betörést Széles Sándor nevű barátjával követte el. A lopott holmikat reggel berkocsiba rakták és elvitték Lenkey Istvánné Str. Cernavoda 15. sz. ház lakójához. Lenkeynének megmondották, hogy a ruhaneműk betörésből származnak és az asszonynak mindjárt el is adtak egy selyemkosztümöt negyven lejért

és egy férfi nadrágot 15 lejért, azonkívül egyik aradi zsbárusnak 300 lejért eladtak egy teljesen jókarban levő télikabátot. A rendőrség Lenkey Istvánnál házkutatást tartott és megtalálta a lopott holmik egy részét. A két betörőt és az orgazdát a rendőrség letartóztatta és a zsbárus felkutatására megindult a nyomozás.

Németország belépése a Népszövetségbe.

Francia diplomáciai közeledés Németország felé. — Anglia támogatja a német törekvéseket.

(Berlin, szeptember 23.) Az utóbbi idők eseményei következtében előtérbe került Németországnak a Népszövetségbe való felvétele. Dr. Stresemann birodalmi külügyminiszter ma ebben a kérdésben titkos tanácskozást folytatott D'Albernon lorddal, Anglia berlini nagykövetével. A tanácskozásról kiszivárgott hírek szerint az angol nagykövet kifejtette a külügyminiszter előtt hogy mire számíthat Németország akkor, ha belép a Népszövetségbe. Valószínűnek tartják, hogy a nagykövet felvilágosításai kedvezőek voltak. Az általános vélemény alakult ki, hogy a birodalmi kormány a Népszövetségbe való belépés mellett fog dönteni, azonban a kérdést csak egy későbbi minisztertanács tárgyalja. A francia—német közeledés egyik jelének tartják, hogy a francia kormány berlini nagykövetének Peretti della Roccat akarja kinevezni. Beavatott körök azonban megcáfolják azt a hírt, mintha Németország és Franciaország között lenné tárgyalásokat kezdtek volna Németországnak a Népszövetségbe való felvételéről. Párisi jelentés szerint Herriot francia miniszterelnök Németországot érdeklő kérdésekben ma beható tanácskozást folytatott a párisi angol nagykövettel, majd telefonon közvetlen érintkezésbe lépett a Genfben tartózkodó francia delegációval, a melynek tagjaival hosszasan tanácskozott.

— Magyar képviselők megkoszorúzták Kossuth Lajos torinoi emléktábláját. Rómából jelentik; A Turinban időző magyar képviselők megkoszorúzták Kossuth Lajos emléktábláját, amelyet a Via dei Millén levő házában halála emlékére elhelyeztek. A képviselők közül Barla-Szabó és Ruky lelkes beszédben emlékezett meg Kossuth Lajosról, ki Magyarország és Olaszország között szorosabbra fűzte az érzelmi kapcsolatokat. Az ünnepséget, amelyen sok olasz is résztvett, a magyar és olasz nemzeti himnusz elneklése fejezte be. Utána a képviselők a turini kereskedelmi kamara által rendezett ebédre mennek ahol a hatóságok képviselői is megjelentek.

Mielőtt vásárol, látogassa meg Arad legdusabban felszerelt női divatruházát

„AU PRINTEMPS de BUCAREST S. A.”

Minorita-templommal szemben.

5840

Selymek, kabát- és ruhaszövetek, ruhabársonyok, kabátplüschök, vásznak, stb. Gyári árak!

HIREK

A szellem nem jelentkezik.

Nevezetes halottjuk van a spirítisztáknak: Geley Gusztáv, a párizsi metapszichikus intézet igazgatója Varsóban repülőszerencsétlenség áldozata lett. Hívei, tisztelői azt remélik, hogy az „elhunyt” — micsoda silány szó — nemsokára életjelet ad magáról, amint megígérte. Mert Geley Gusztáv egész életében a halál utáni dolgokkal foglalkozott, folyton szellemekkel társalgott, rajongó és lelkes bűvára volt a túlvilági életnek. E mellett hideg volt és pozitív. Nem vakbuzgó, hanem meggyőződéses spirítista. Rengeteget kísérletezett, hogy összeköttetést létesítsen élők és halottak között és sem a csaláti médiaumok, sem pedig a sokféle kudarok nem jözmították ki őt. Gyakran mondogatta, hogy halála után visszatér.

— A halál — ez volt a szavajárása — csak átéle kis határincidens. Biztosan van ott egy kis mesgye, mely visszavezet ide tihozzatok.

Tehát a párizsiak soha lázasáiban nem szénszoztak, mint ezekben a hetekben, hogy vezérük már megérkezett a titokzatos tartományba. De eddig semmi jel. Ugy látszik, szegény spirítista tudós nem kap „onnan” sem utlevelet, sem határátlépési igazolványt. A határincidens komoly.

— A 7. hadtest parancsnoka Timisoaran. Cihoski generális a 7. hadtest parancsnoka ma Temesvárra érkezett.

— Liberális nagygyűlés Buziáson. A bánsági liberális párt szombaton délelőtt nagygyűlést tart Buziáson, amelyen Constantinescu és Tatarescu miniszterek, valamint Cipoianu államtitkár is megjelennek.

— A jeruzsálemi patriarka Bucarestiben. Bucarestből jelentik: Damianos jeruzsálemi patriarcha holnap érkezik Constanzába. A patriarka látogatását illetékes helyen összefüggésbe hozzák azzal a tervvel, hogy Románia vegye át a szent sír patriarkatusának védelmét, mivel a jelenlegi orosz viszonyok következtében Románia a leghatalmasabb ortodox állam. Damianos patriarkát Ferdinánd király Sinaiában kihaligafáson fogadja.

— Allampolgársági igazolvány helyett illetégségi bizonyítvány. Arad város vezetéséhez ma belügyminiszteri rendelet érkezett, amely szerint allampolgársági igazolványokat az allampolgársági eljárások befejezéséig és a felelőzések elintézéséig a város nem adhat ki. Utlevél és egyéb kérvényekhez a rendelet szerint illetégségi bizonyítványokat kell mellékelni.

— Hatalmas vihar az Atlanti Óceánon. Párisból táviratozzák: Az Atlanti Óceánon régen nem tapasztalt hatalmas vihar dühög. A breton partok közelében egy nagyobb bárka és Bordeaux mellett pedig egy halászhajó sült el a vihar következtében. A hajó személyzetéből tizenheten a vízbe fulladtak. — Koppenhágából és az angol kikötőkből is heves viharokat jelentenek, amelyek miatt az összes hajók a kikötőkben vesztegelnek.

— Gyermekkoszok nagy vásártékban Hagedűsnél, Aradon.

Betörő kereskedőseged. Aki kétszeresen is megkárosította gazdáját.

(Saját tudósítónktól.) Veszedelemes szélhámost és betörőt tartóztatott le ma az aradi államrendőrség. Márkus József Marasesti (Kossuth)-ucca 45. számú házban lakó kereskedő néhány nappal ezelőtt feljelentést tett a rendőrségen, Pandicsek János nevű alkalmazottjára 15.800 lej bizott, hogy ezzel az összeggel bevásárlásokat eszközöljön. Az alkalmazott a reá bizott pénzüsszeget saját céljaira használta fel és megszökött. A rendőrségi nyomozás során sikerült letartóztatni Pandicsek Jánost, aki a kihallgatás alkalmával beismerte bűnét. Átkísérték az ügyészség fogházába, ahol beigazolta, hogy bejelentett lakással és megfelelő vagyonnal rendelkezik és ezért ideiglenesen szabadonbocsájtották.

Nemsokkal utóbb Márkus József kereskedő raktárába betörték és 80.000 lej értékű árut loptak el. A kereskedő bejelentése alapján a rendőrség széleskörű nyomozást indított. A betörés színhelyén tartott helyszíni szemle alkalmával megállapították, hogy a tettes teljesen ismerős volt a

— B-lista Romániában. Bucarestből jelentik: Az Unversul értesülése szerint több miniszteriumban összeírják azoknak a tisztviselőknek a listáját, akiket elbocsájtának az állami szolgálatból. A lap tiltakozik a B lista rendszernek bevezetése ellen, mert nem engedhető meg, hogy többszáz tisztviselő-család télviz idejére kenyér nélkül maradjon.

— Huszmillió tűz a regáltban. Bucarestből jelentik: Dagatában tegnap nagy tűzvész pusztított, amely az ottani Schuller gyárat teljesen elhamvasztotta. Ezenkívül a tűz martaléka lett a szeszgyár és több más épület. A falut a hatóság teljesen kiürítette. A romani-tűzoltóság minden igyekezete, hogy a veszedelmet lokalizálja, sikertelen maradt. A kár 20 millió lej.

— Tanukihallgatások a csongrádi bomba-pörben. Budapestről jelentik: A csongrádi bombamerénylet szolnoki főtárgyalásán ma folytatták a tanukihallgatásokat. Kása Dezső gazdálkodó azt vallja, hogy Sinkóék a merénylet napján este 11 óráig náluk voltak. Özvegy Kornet Béláné, Bölönyiek háziasszonya azt vallja, hogy Bölönyi este 11 órakor tért haza és teljesen ittas volt. Azután Bölönyi már nem távozhatott el otthonról, mert arról neki tudnia kellett volna, Szokolai Ernő önkéntes a merénylet estjén az egyik Ságival és Pirooska Istvánnal a kávéházban volt, ott látta Fülöpöt, Bölönyit és Sági Rókuszt is, akik ezt a körülményt tagadják. Azi azonban határozottan kijelenti, hogy Pirooska György nem volt ott a kávéházban. Amikor a bálteremben a bomba felrobbant, akkor kiszaladtak az uccára, de ott senkit sem láttak. Puklits György, Pirooskák egyik rokona valószínűleg elmondja, hogy őt is letartóztatták a merénylettel kapcsolatban és a vallást végző detektívek súlyosan megverték azért, hogy valljon Pirooskák és Sinkóék szövetkezéséről.

— Táncciskola. Gencsyné tánciskolája kezdő táncosok részére 23-án kezdődik Aradon, a Fehér Keresztben este 8 órakor.

helyzetű és a betörést csakis olyan egyén követhette el, aki hosszabb ideig tartózkodott Márkus üzletében és raktárában. Az a gyanu merült fel, hogy a betörést is Pandicsek János követte el. A rendőrség Zevelcutan detektívet bízta meg a nyomozással, aki elment Pandicsek Ségában levő lakására, de a lakási zárva találta. Sikerült kideríteni, hogy a gyanúsított nagyobb mennyiségű áruval Temesvárra utazott. A detektív lesbeállott Pandicsek lakása előtt és várta hazaérkezését. Tegnap este a gyanúsított megérkezett és Zevelcutan igazolásra szólította fel. Erélyesen tiltakozott a vádak ellen és kijelentette, hogy semmi része nincs a Márkusnál elkövetett betörésben és az áruk, amelyeket Temesvárra vitt, a saját tulajdonai voltak. A detektív Pandicsek legerélyesebb tiltakozása ellenére házkutatást tartott nála és megtalálta a Márkus Józseftől lopott holmik egy részét. A betörőt letartóztatta és a rendőrség kísérté, ahol ma délelőtt a bizonyítékok sulya alatt beismerték, hogy a betörést ő követte el. Átkísérték az ügyészség fogházába.

— Uj hetilap Aradon. A közeli időben Romania Noua címen új román nyelvű hetilap indul meg Aradon. A lapot Savu Constantin ismert román publicista szerkeszti és az főként kulturális, politikai és gazdasági kérdésekkel foglalkozik.

— Sulyos büntetés árdrágításért. A timisoarai (temesvári) járásbírószék Széler József temesvár-gyárvárosi hentesmestert, mert a sertés húskilóját négy lejmel drágábban adta a maximális árnál, egy évi fogházbüntetésre és tizenötezer lej pénzbírágra ítélte.

— Volt orosz nagykövet halála. Nizzából jelentik: Báró Giers, volt orosz államférfi, ismert európai politikus és berlini nagykövet, ma itt hirtelen meghalt. Giersnek Sassonov és Izvolszky mellett nagy része volt a háboru előkészítésében. A forradalom után külföldre menekült és évek óta Nizzában lakott.

— A magyar szociálistavezér rágalmozási pöre. Budapestről jelentik: Érdekes rágalmozási pört tárgyalta ma a budapesti törvényszék. Payer Károly volt miniszterrel és szociálista képviselővel Galócsi Árpád mérnök egy folyóiratban azt állította, hogy a magyarországi kommun bukása után Kun Bélát és a többi népbiztost ő szöktette külföldre. Payer ezért rágalmozásért feljelentette Galócsit és az ügyet ma tárgyalta le a törvényszék. Payer az elnök kérdésére elmondta, hogy 1919. augusztus elsején minisztertanácsot tartott a Peidl-kormány, amelynek ő belügyminisztere volt. A minisztertanács foglalkozott a népbiztosok elutasásával, amit azonban karhatalom hiányában nem tudott megakadályozni. Mihelyst azonban karhatalom állott rendelkezésére, azonnal intézkedett, hogy a határrendőrség akadályozza meg a szöktetéseket. Ezután több tanut hallgatott meg ki, majd a perbeszéd után a bíróság kihirdette ítéletét, amelyvel Galócsi Árpádot felmenti a rágalmozás vádjától. Az ítélet indokolása szerint Payer ugyan nem vett részt Kun Bélaék megszöktetésében, de mint akkori belügyminiszter kötelességmulasztást követett el.

— Titokzatos halál Pecican. Rejtélyes eset foglalkoztatja Pecicanmaghiara (Magyar-Pecska) lakosságát. A község határában az országúton a járókelők egy ismeretlen férfi holttestét találták. A hatósági orvos megejtette a boncolást és megállapította, hogy a halált zsirosszóda mérgezés okozta. A csendőrség megindította a nyomozást a rejtélyes ügyben.

— Budapestem temelik el Kövess tábornagyot. Budapestről táviratozzák: A tegnap elhunyt kövesházi Kövess Hermann tábornagy özvegyéhez gróf Bethlen István miniszterelnök kormányva nevében meleghangu részvétláviratot küldött. Az összes lapok kegyelettel emlékeznek meg az elhunyt tábornokról és részletesen foglalkoznak nevezetesebb fegyvertényeivel. Kiemelik, hogy a tábornagy a leghumánusabb gondolkozású katonai vezetők közé tartozott, akit igaz emberi bánásmódjéért is nagyon szerettek a katonái. Az elhunyt tábornagy holttestét Bécsből hajón Budapestre szállítják és Budapestem helyezik örök nyugalomra. Az elhunyt tábornagy özvegyéhez Horthy Miklós kormányzó is meleghangu részvétláviratot intézett.

— Az aradi vasuti karambol epológusa. Az elmúlt héten Aradon történt vasuti karambol előidézésében — mint megirtuk — az aradi törvényszék bűnösnek találta Fecske Károly gyorsvonati mozdonyvezetőt és ezért két hónapi fogházbüntetésre ítélte. Az elítélt mozdonyvezető, dr. Miclosi Emil védője utján az ítélet ellen felebbezést nyújtott be a temesvári ítéltáblához. Az ítéltábla csütörtökön tárgyalja Fecske Károly felebbezését.

— Halálozások. Spolarits Gyula aradvármegyei árvaszéki irodaigazgató ma hirtelen meghalt. Az elhunyt harminc évig szolgált a vármegyét és általános becsülésnek örvendett, a megye kegyelete jeléül kitűzte a gyászlobogót. Halálát széles körű rokonság gyászolja.

Grünwald Imre volt Astra gyári tisztviselő, életének 22-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése e hó 24-én délután 5 órakor lesz Aradon a felső temető halottas házából.

— Elhamvadt egy magyarországi község. Budapestről táviratozzák: Györszabadi községben tegnap tűz ütött ki, amely a virágzó nagyközséget félig elhamvasztotta. Huszonöt ház földig leégett, ami maga 4 milliárdnál nagyobb kárt jelent. A behordott terméskből is jelentékeny mennyiség pusztult el, valamint más értékek is a tűz martalékai lettek. Az ebből származott kár nagysága azonban eddig még ismeretlen. A községet elpusztító tűzvész egy kigyulladt szalmakazaltól keletkezett.

— Timisoarai (temesvári) rendőri hírek. Nagy József temesvári napszámos tegnap éjszaka együtt mulatott egy rendőrrel. Mulatás után a rendőr és a napszámos összeveszettek. Nagy sulyos sérüléseket szenvedett, beszállították a kórházba. — A timisoarai léporatorony közelében egy nagy szenarakás kigyulladt. A kivonult tűzoltóság a tüzet hamar eloltotta.

— **Vak fia gyilkos merénylete.** Párisból jelentik: A vakok cannesi magánintézetében Joseph Gournet nevű, 18 éves, születése óta vak ifju, akit engedetlen magatartása miatt nemrég elbocsátottak az intézetből. látogatást tett az intézet irodájában. Megtámadta Paul Guinot igazgatót, aki ugyancsak vak és borotvával elvágta a nyakát. Guinotné férje segítségére sietett, de a merénylő őt is súlyosan megsebesítette. A vak gonosztevő ezután menekülni próbált, de elfogták és letartóztatták.

— **Orvosi hír.** Dr. Med. Baruch Félix tanulmányutjáról visszatért és laboratóriumát ismét megnyitotta. Timisoara, Belváros, Piata Oituz (Nándor-tér) 13. Telefon 19—15. Az összes orvostudományi vizsgálatok: vér, vizelet, széklet, köpet, hágerinc folyadék, stb.

— **Kétéves magyarnyelvű női kereskedelmi tanfolyam Brassóban.** A közoktatásiügyi miniszterium a felsőkereskedelmi iskolák tanulmányi idejét négy évre emelte fel. Ez a hosszú tanulmányi idő a mai viszonyok közt igen sok szülőre teher. Ezért a brassói ref. felső kereskedelmi iskola leánytagozata helyett két éves női kereskedelmi tanfolyamot szervez, mely működését már most megkezdte. E tanfolyamra felkezelési különbség nélkül felvesznek az I. évfolyamra olyan leánytanulókat, kik a IV. polgári osztályt elvégezték, vagy felvételi vizsgát tesznek, a II. évfolyamra pedig azokat, kik valamely felsőkereskedelmi iskola I. évfolyamát, vagy valamely egy éves kereskedelmi tanfolyamot elvégezték. Közlebbi felvilágosítást az igazgatóság ad (Kutucca 11.)

— **Villanyvilágítás Pancotán.** Pancotán, Aradmegye egyik legnagyobb községében eddig nem volt villanyvilágítás. Most Engelhardt és Fiola pancotai elektrotechnikai cég vállalkozott arra, hogy a jelentős nagyközséget villanyvilágítással látja el. A cég most kezdte meg tárgyalásait, amelyek minden valószínűség szerint eredménytelennel fognak végződni.

— **Százmillió sikkasztás Budapesten.** Budapestről jelentik: A Magyar Jutáipar R.-T. múlt hónapban feljelentést tett Kozma Béla nevű pénztárosa ellen sikkasztás miatt. Kozma ugyanis minden előzetes bejelentés nélkül egyszer csak nem jelent meg a hivatalában s többé nem is látták. Elmaradása gyanus volt és ezért pénztárvizsgálatot tartottak, melynek során kiderült, hogy Kozma a kezelésére bízott pénzből 83 millió koronát elsikkasztott. A részvénytársaság feljelentésére a nyomozás megindult, de Kozmát nem sikerült kézrekeríteni. Szombaton délután egy detektív Kozmát az Andrássy-uton felismerte és előállította

a főkapitányságra. Kozma beismerte a sikkasztást s elmondotta, hogy a pénz egy részét az alagi és megyeri löversenyeken eljátszotta, majd Siófokra utazott és megmaradt pénze pedig ott veszett el a kártyajátékokon. Kozma Bélát beismerő vallomása után előzetes letartóztatásba helyezték.

— **Lefejezett utas.** Tragikus szerencsétlenség történt az elmúlt éjszaka Teiuson. A Brassóból érkező személyvonaton egy utas mélyen ki hajlott a kupé ablakán. Nem vette

észre a közellező hidat, amelynek tartóoszlopa valóságosan lefejezte a szerencsétlen embert, akinek kilétét sem tudták megállapítani.

— **Öngyilkos lett, mert gázolt az autójával.** Berlinből jelentik: Tegnap nem kevesebb, mint tíz öngyilkosságot jelentettek be a rendőrségen. Az öngyilkosok egyike Kippmann chilei bankár felesége, aki a löversenyen elgázolta Dominikus von Strachwitz gróf földbirtokost. Amikor hírül hozták neki a gróf halálát, öngyilkos lett.

Elevenen bedobták a tengerbe.

A matrózfiú megdöbbenő tragédiája. — A lelkiismeretlen hajóskapitány rémtette. —

(Newyork, szeptember 23.) Newyork egyik bírósága előtt szenzációs pör kezdődött, amely az amerikai közönség érdeklődését a chicagói gyermekgyilkosokról, Amerika egyik szomorú fejezetére: a munkásvédelmi intézkedések hiányosságára tereli. Január 17-én a Standard Oil Companynek Corning nevű olajtankhajója elhagyta a havannai kikötőt és Mexikó irányba haladt. A hajó legénysége között volt Petterson Károly tizenkilenc éves fiatalember is, aki a newyorki tengerésziskolát végezte és másodévesként részt a Corning mexikói útján. A nyílt tengeren a hajó szivattyúi körül baj támadt. A fiatal Petterson a hajó alsó helyiségeibe rendelték, hogy a szükséges javításokat végezze el. Hosszabb idő múlva egy Frydendale nevű hajóalkalmazottnak feltűnt, hogy háló társa Petterson nem tért vissza. Lement a hajó alsó részébe és egy gázzal telt helyiségben eszméletlenül találta társát. Frydendale is szédülni kezdett, de

mégis elérte a hajó fedélze. — Azonnal gázárcot öltött magára lement a hajófenékre és az eszméletlen társát fölhozta a fedélzetre. Amikor Petterson két óra múlva még mindig eszméletlenül volt, a hajó kapitánya parancsot adott ki, hogy az élesztési kísérleteket hagyják abba és tegyék meg az előkészületeket Petterson temetésére.

Tengerész szokás szerint Petterson testét zsákba varrták, a kapitány imát mondt és Petterson bedobták a tengerbe.

Petterson atyja most tanuvalomásokot és bizonyítékokat gyűjtött arra nézve, hogy fia életben volt akkor, amikor a tengerbe dobták. Bizonyítani tudja, hogy fiának teste még meleg és ruganyos volt, amikor a zsákba bevarrták. Petterson matróztársai közül többben levelet írtak az atyának és biztosították arról, hogy fiát élve dobták a hullámok közé. Az öreg Petterson most százötvenezer dollár kártérítést követel a Standard Oil Companytől.

Eiraboltak egy főbíró.

Albán rablóbanda elhurcolt egy főszolgabíró s arany váltságdíjat követel érte.

(Belgrád, szeptember 22.) A délszerbiai Petyből érkezett jelentés szerint tegnap este Gyakovicza és Pety között albán rablók egy csapata megtámadta és foglyul ejtette Munjics gyakovicai járási főnököt, Petrovics irnokot és két csendőrt, akik épen közbiztonsági ellenőrző körútra indultak. Velük együtt elhurcoltak egy tanítót és egy parasztasszonyt a leányvával.

A támadásról a parasztasszony és leánya vittek először hírt, akiket a rablók kifosztva és levetkőztetve, szabadon engedtek. Az éjszaka folyamán visszaérkezett Gyakovicára Petrovics irnok is, akit a banda azért küldött, hogy közölje a hatóságokkal Munjics járási főnök váltságdíját. A rablók Munjics váltságdíja fejében háromszázezer ezüst dinárt és öt száz aranylirat követeltek, azzal az üzenettel, hogy ha a váltságdíjat a meghatározott időben és helyen le nem teszik akkor kivégzik a járási főnököt és a tanítót.

A hatóságok erős katonai és csendőr-osztagokat küldtek ki a rablók üldözésére.

SZÍNHÁZI MŰVÉSZLET

* Az aradi színházi iroda hírei.

Fekete Mihály színtársulata, október 2-án, csütörtökön fél kilenc órai kezdettel tartja az aradi téli színházban megnyitó diszlocadást. Az első este Emőd Tamás és Nádor Jenő Budapesten rendkívüli nagy sikert elért operettje, a Mézeskalács kerül színre, mely az erdélyi nagyobb színpadok közül Aradon kerül legelőbb bemutatóra. A Mézeskalács csupa magyar motívumokkal telített, komolyhangu zene és szentimentalizmusa mellett humoros részekben is gazdag. Fekete Mihály erős felkészültséggel hozza a darabot színre s ez egyben énekes személyzetének bemutatójául is szolgál. A színházi pénztár már szombaton megkezdte a jegyek árusítását. Az október 5-ével kezdődő vasárnapi előadásokkal Fekete Mihály színgazgató érdekes újítást, a három előadás rendszerét vezet be Aradon is, amely a múlt szomban Timisoarán (Temesváron) már fényesen bevált. Az első előadást délután fél három órai kezdettel tartja a társulat, rendszerint jobb operettel, fél hatkor dráma vagy vígjáték kerül színre, esetleg bemutató előadásban és fél 9-kor ismét operett. A vasárnapi előadások közül az első kettő kedvezményes, délutáni helyárak melletti megy.

Szófogadó utas.

Jómódu makói paraszt házaspár felrándult Budapestre. Nem először jártak a magyar fővárosban, így nem nagyon csodálkoztak azon, amikor a fejük felett repülő gép zugását hallották. Sőt annak láttára azon sopánkodtak, hogyan lehetne egyszer egy ilyen ördögös masinába ülni? Nem sokáig töprengtek ezen és egy utbaigazító segítségével a repülőterre mentek. Itt megkérdezték az egyik pilótát:

— Makóra szeretném utazni, mennyiért visz el a gépész ur bentünket?

— Hat mázsa búzáért — volt a válasz.

— Az biz' sok egy kicsit. Negy is elég lesz pilótás ur.

— Hát nem bánom, elviszem kendteket négyért, de ha az uton megmukkannak, akkor hat mázsd az ára az utnak.

Ebbe aztán meg is egyeztek. A pilóta az uton gépével mindentelék háttorzongató bravurokat végzett, sőt Szeged felé megfordult gépével a levegőben. Mikor megérkeztek Makóra, a pilóta oda fordult a gazdához:

— No kifogtak rajtam. Egy hangot se hallottam az egész uton.

A parasztgazda nagyot sóhajtott és így válaszolt:

— Mán pedig amikor az aszszony Csongrád felé kiesett a masinából, már majdnem, hogy felkiáltottam...

A parancs — parancs.

A délfranciaországi kaszárnya kapuja felé néger poszt kerül északára, aki még sohasem állott őrt. Amikor az inspekciós tiszt körútjában hozzá ér, a színes ujong előírászerűen rákiált:

— Állj! Ki vagy?

— Ügyeletes tiszt. — feleli a főhadnagy.

— Mehet!

Alig tesz a tiszt pár lépést, a néger másodszer is rákiált:

— Állj! Ki vagy?

A főhadnagy borzasztóan dühbejön:

— Már mondtam, te állat, hogy az ügyeletes tiszt. Mit kéredez ugra?

Mire a néger baka szolgálatkészen feleli:

— Mert azt a parancsot kaptam, hogy akárki jön, háromszor meg kell ezt tőle kérdezni, aztán rá kell löni.

Drága nyaralás.

Utazásokról beszélgettek egy társaságban. Az egyik ur azt mondja:

— Rengeteg pénzt költöttem el ez évben utazásra, de nem sajnálom. Elmondhatom, hogy januárban úgy izzadtam, hogy majd meghaltam a forróságtól és júliusban az északi sarkon úgy dideregtem, majd megfagytam.

— Ugyanezt én is megtettem, de olcsóbban — szól egy másik — csak az a különbség, hogy én januárban dideregtem és júliusban izzadtam.

Griffith-film!

Ut a boldogság felé.

(Orkán szárnyán.)

Lotti Blair novellája nyomán.

Griffith rendezői mesterműve 2 részben

I. rész még ma, szerdán, csütörtökön és pénteken az

Apollóban

LILIAN GIBB-el. 20187

Legjobb gyermekápoló

Höfer 1. számú gyermekhintőpora, Höfer Baby oremo. Kapható az összes patikákban, drogeriákban és illatszertárakban

Lloyd 2344

LEGJAB

Rablótámadás a bolgár miniszterelnök ellen.

(Athén, szeptember 23.) Filippópnál egy husztagu rablóbanda feltartóztatott egy vonatot. A banda azt hitte, hogy a vonaton utazik a bolgár miniszterelnök is, a

kit megakartak gyilkolni. A rablók ugyan ebben tévedtek, de a vonatot és utasait teljesen kifosztották és elmenekültek.

A horvát parasztszezer a szerb királynál.

(Zágráb, szeptember 23.) Sándor, Jugoszlavia királya ma hat óra hosszat tartó kihallgatáson fogadta Radics Istvánt, a horvát

parasztpárt vezérét. A kihallgatásnak politikai körökben rendkívül nagy jelentőséget tulajdonítanak.

Spanyolország nem vonul ki Marokkóból.

(Madrid, szeptember 23.) Primo de Rivera tábornok, a kormányzó-direktorium feje ma kijelentette, hogy Spanyolország sohasem fog Marokkóból kivonulni. Kijelentést bocsátott ki, amelyben démi a spanyol nemzetet, hogy decemberig engedjen időt a direktoriumnak a marokkói válság elhárítására. A válság megoldása után pedig hajlandó direktoriuma helyét polgári uralomnak átadni, addig

azonban helyén marad. A direktorium hivatalos közleményt adott ki, amely szerint a tangeri és tetuani utakon a forgalmat rövidesen ismét helyreállítják, mert a spanyol hadsereg alakulatainak sikerült az utakat felmenteni. A közlemény megcáfolja azokat a híreket, amelyek szerint a spanyol kormány tárgyalásokat folytatna a felkelő rifkabilok vezérével.

ROZGATDASAG

Zürichben 2.65, Párisban 9.30 a lej.

A francia frank 27.80-ra esett Zürichben. — Newyorkban 51 cent a lej kurzusa.

HELYI VALUTAÁRAK. (Szeptember 23.) Francia frank 11, svájci frank 38, dollár 202, dinár 2.75, szokol 5.90, lira 8.90, angol font 900. **Kifizetések:** Budapest 375, Bécs 345, Prága 6.10, Zürich 38.75, Milano 8.90, London 910, Páris 10.90, Newyork 203, Belgrád 2.75.

ZÜRICHI NYITÁS. (Szeptember 23.) Amsterdam 204, Newyork 528.75, London 2356.50, Páris 25, Milano 23.17.50, Prága 15.85, Budapest 0.0069, Belgrád 7.42.50, **Bucuresti** 2.67.50, Varsó 0.0001.02.50 Bécs 0.0074.52.50.

ZÜRICHI ZÁRLAT. (Szeptember 23.) Amsterdam 203.85, Newyork 528, London 2355.50, Páris 27.80, Milano 23.15, Prága 15.50, Budapest 0.0069, Belgrád 7.40, **Bucuresti** 2.65, Varsó 0.0001.02.50, Bécs 0.0074.50.

— **Tömeges erdőkihágások Aradmegyében.** Aradmegye egyike a legjelentékenyebb erdőtermelő megyéknek az országban és épen ezért érzékenyen érinti a megye erdőgazdaságát az a sok kihágás, amelyeket az utóbbi időben követek el. Az erdőségek közelében lévő falvak lakosai marháikat százával hajtják a fiatal fákkal tele erdőrészekbe és ez által felbecsülhetetlen károkat okoznak a jövő erdőgazdaságának. A kormányhatóságok is belátták, hogy milyen mérhetetlen károkat okoz a lakosság fegyvelmetlen magatartása és ezért rendeletet adtak ki, hogy az erdőkihágásokat soron kívül tárgyalják és ezzel is megakadályozzák az erdők pusztulását. Az utóbbi napokban egyedül Aranyág (Aranyág) községben több mint háromszáz kihágási ügyet tárgyaltak le. A fatermelés biztosítása ér-

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT. (Szeptember 23.) **Kifizetések:** Páris 10.90, London 918, Newyork 204, Milano 8.90, Zürich 38.80, Bécs 0.0028.50, Prága 6.15. **Valuták:** Napoleon 800, aranymárka 47, léva 1.45, török lira 1.15, angol font 900, francia frank 11.50, svájci frank 38, lira 8.30, drachma 3.60, dinár 2.60, dollár 203, lengyel marka 0.00034, osztrák korona 0.0028, magyar korona 0.0026, szokol 6.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE ZÁRLAT. (Szeptember 23.) Magy. Hitel 469.000, Osztrák Hitel 157 ezer, Salgó 470.000, Rima 135.000 Ganz Danubius 2,180.000, Szlavonia 77.000, Schlick 46.500, Cukor 2,075.000, Csáky 12.000, Kereskedelmi Bank 1,130.000, Oia 515.000 Hazai Takarékok 3,100.000.

dekében és azért, hogy a gyakran megismétlődő kihágásokat előre is megakadályozzák, tanácsos volna, hogy a kihágási bíróságok radikális módszert használjanak. A községi és az illetékes járási hatóságoknak olyan utasításokat kellene adni, amelyek alkalmasak arra, hogy gyökeresen elfojtsák azokat a kihágásokat, amelyek már a közeljövőben is igen káros kihatással lehetnek az egész ország erdőtermelésére. A fa pedig Románia egyik legjelentősebb exportcikke és az export a lej javításának egyik leghathatósabb eszköze.

— **Szüret a Hegyalján.** A hegyközségek határozata alapján Ghiorcon (Gyorokon) okt. 6-án kezdődnek meg a szüret. A kisebb birtokok és vincellérek már előbb is megkezdhetik a szüreti munkálataikat. Cuvin községben október 1-én

a kisebb birtokok és vincellérek szeptember 25-én szüretelhetnek.

— **Kényszeregyezés.** Ma tartották meg a timisoarai (temesvári) törvényszéken Grün Sándor, a Royal fésűárugyár és Continental kereskedelmi vállalat tulajdonosának kényszeregyezése ügyében a tárgyalást. A hitelezők és a közados husz százalékos megegyezést kötöttek.

— **Árlejtes szántóföld bérletére.** A helyőrségparancsnokság közli, hogy október hó 15-én az aradi helyőrség helyiségében árlejtes utján adják bérbe az aradi repülőtéren levő 20 katasztrális hold szántóföldet. Az árlejtest a törvény értelmében zárt borítékban történt ajánlat utján ejtik meg hol dalkint 1500 lej kikialtási áron. A pályázóknak ajánlatukkal egyidejűleg 10 százalék óvadékot kell letenni. A feltételek a helyőrségi parancsnokságnál tudhatók meg délelőtt 8—12 és délután 3—6 óra között. Ugyanott kaphatók pályázati minták. Az árlejtesen nem vehetnek részt azok, akiket a katonai közigazgatási parancsnokság előzőleg már nem talált korrektnak és azok, akik csőd alatt állanak.

— **Szabászati tanfolyam.** A cluji (kolozsvári) kereskedelmi és ipar kamara megkeresése alapján közli az aradi kereskedelmi kamara, hogy 1925 január és február hónapban a cluji (kolozsvári) kamara rendezésében körülbelül hat hetes szabászati tanfolyam tartatik cipészek és szabók részére. A tanfolyamra vonatkozó bővebb felvilágosítás a kamara irodájában kapható.

MOZI

xx **Sonja**, a legizgalmasabb film-dráma, az **Uránia** mozgószínházban. Ma szerdán mutatja be az **Uránia** a „**Sonja**” című orosz forradalmi drámát, melynek cselekménye a régi cári orosz udvar celszövényeit és a volt cári család elleni forradalmak láncolatának sorozatát mutatja be, ezideig nem látott izgalmas jelenetekben. Főszerepben **Werner Krausz** és **Carola Toelle** a filmművészet büszkeségei. Ezt megelőzőleg egy kétfelvonásos, egészen új **Zigotto** vigjáték kerül vetítésre. Előadások kezdete 6, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 órakor. Pénztári órák délelőtt 10—12-ig és délután 5 órától.

xx **„Ut a boldogság felé”** az **Apollo** slágerfilmje rendkívüli sikert aratott Aradon. Hat napig játsza egyfolytában az **Apollo** mozgószínház a szenzációs filmremeket és már bizonyos, hogy mind a hat napon zsúfolt nézőtér előtt vetítik a filmet. **D. W. Griffith** világhírű rendezői neve a legbiztosabb ajánlólevél volt a filmhez, amelyhez hasonló nagyságu, tökéletességu és szépségu filmet keveset látott az egész világ mozgószínházai. Az első rész péntekig marad az **Apollo** műsorán. A film-darab két részből, 11 felvonásból áll és a jegyek mindkét részre elővetelben kaphatók az **Apollo** mozgószínház pénztáránál. A slágerfilm főszerepét a bájos **Dilian Gish** alakítja, egy szerencsétlen, sorsüldözött nő alakit, aki ezer szenvedésen, hányattatáson keresztül keresi az utat a boldogság felé.

URANIA mozgószínház

Szerda, csütörtök, péntek

SONJA

(Az áldozat)

Orosz forradalmi dráma 5 felvonásban. Főszerepben: **Carola Toelle** és **Werner Krausz**.

Ezt megelőzi: egy kétfelvonásos egészen új **Zigotto**-vigjáték.

Bővül a bestiális gyilkos bűnlajstroma.

Ujabb feljelentés érkezett a szerencsétlen aradi munkásleány megkínzója ellen.

(Saját tudósítónktól.) A buzsaiki borzalmas gyilkosság elkövetői ellen a nyomozást az aradi térparancsnokság folytatja s ennek folyamán sikerült megállapítani, hogy **Olteanu Miklós** őrmester szeptember 16-ról 17-re virradó éjszaka egy szülésznő ellen követett el bestiális merényletet, azelőtt néhány nappal pedig egy muscai illetőségű leányt hurcolt be a repülőterei barakkba és mind a két esetben társait fegyverrel fenyegette meg, ha nem kinozzák a szerencsétlen teremtéseket. Az őrmester áldozatai betegen fekszenek lakásukon és hozzátartozóik most tettek jelentést a térparancsnokságon a vadállatias ember ellen. A nyomozásról eddig felvett iratokat ma délelőtt átküldték az aradi ügyészséghez és a katonai és polgári hatóságok karöltve folytatják a vizsgálatot a gyilkosság ügyében. A vizsgálat befejezése után a bűnösöket a hadbíró-ság elé állítják.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Felelős szerkesztő: **RÉTHY JÓZSEF**

NYILTER.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

FELHIVÁS.

Wittenberger Gyuláné szül. **Löwy Lenke** és **Salamon Dezsóné** szül. **Löwy Juliska** Aradon Strada I. I. C. Bratianu No. 21. házban lévő női kalap üzletüket megvenni szándékozom, ennél fogva felhívom az esetleges hitelezőket, hogy három napon belül követelésüket nálam jelentsék be, mert ellen esetben a teljes vételárat eladóknak kifizetem s azután a következményeket magamtól elbáritom.

Arad, 1924. szeptember 23.

Császi Ferencné

Arad, Bul. Reg. Ferdinand No. 1.

Naponta indítunk futárt Clujra (Kolozsvárra). Magyar és cseh vizumot Sándor (volt Kelet) Hirlapiroda, Arad, Bol. Regina Maria 10. Hajós gyógytár mellett 36 óra alatt szerünk.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Yudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdések díjt szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetéséi ára hétköznap 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Levelezés.

BOLDOGTALANNAK levele van az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5432

„SÜRGÖS” jellegre levél van az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában. 5442

Házasság.

FIATAL román val. mészáros, jól képzett, 130.000 lej tőkével, komoly ismeretséget (hajt fiatal vidéki román vagy románul tudó leánnyal. Fényképet mellékelve kér. Cim: Măcelar, Berechiu (Jud. Arad.) 5430

Oktatás.

LEHRER für ITALIANISCHE SPRACHE wird gesucht. Adresse in der Administration der Aradi Közlöny. 5434

ANGOL és német órák új módszerrel, legjobb gyors eredmények. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 10.124

Lakás.

KÜLÖNBEJÁRATU csinosan bútorozott szobát keres fiatal ember. Ajánlatokat az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalába két „Lakás” jellegre. 5437

Alkalmazás.

KIFUTÓFIU felvétetik G. Ieni nyomdában Arad, Fischer Eliz-palota. 5444

KISZOLGÁLÓ leány, ki a számolásban lártas, felvétetik. Cim Rudolf Mosse (Sándor Hirlapirodában) Arad. 10127

INTELLIGENS árvaleány, gyermekek mellé, vagy házikisasszonynak ajánlközik. Lukács jóbánasmódra, mint magas fizetésre reflektálók. Megkereséseket „Szerény” jellegre az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalába kérek. 5435

Vétel és eladás.

ANGOL bőr ebédlőszék hat darab eladó. Schnürer, Arad Str. Bratianu 16. 5439

SZŐLLŐBIRTOKOSOKI Egy 800 kg. súlyu, 700 liter tartalmu Schottola-féle alig használt szállóajtó Mobile-rendszerű nyomómuvel, továbbá egy kétajtós tresoros nagy Wertheim-szokrény jutányos áron eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5428

12 SZEMÉLYES étkezőkészlet, 6 személyes ezüst evőeszköz, 6 személyes ígylatkészlet, 12 személyes üvegekészlet, csészek, 6 személyes china ezüst moca készlet, vázák, dísz tárgyak, könyveszekrények, íróasztalok, antik butorok, szalonok, szekrények, tükrök, fotelök, asztalok, hntaszék, gramofonok, télikabátok, fekete selyemkendő, festmények, szőnyegek, antik vázák, schálak stb. eladó. Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. e. jobb.

GÖRGÓJÁRATOT (Kolerang) megvételre keres „Metan” Egyesült Gomb-, Fésű- és Keramiai-Gyárak R.-T. Medias. 5366

KÉT VAGON burgonya eladó. Cim Hódos-Bodrogi zárdá (u. p. Zádorlak.) 5418

BIZOMÁNYBA VESZÉK complete szobabereendezéseket, butorokat darabszámra, szőnyegek, ezüst, mü, antik, bronz és dísz tárgyakat, ékszereket, festményeket, felhőneműeket, szőrméket stb. — Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca.) I. em. jobb. 1000

Uzletek.

VILLANYERŐRE berendezett gyárüzem teljesen berendezve eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében Arad. 15093

Ingatlan.

ELADÓ jól jövedelmező ház üzletekkel. Cim az „Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5438

ARAD-, vagy Temes megyében 300 holdig terjedő birtokok olcsón eladók. Bövebbet Wallinger irodában Arad. 15093

Magánházat, nagyjövödelmi bérházat, földet, malmot bérbe és eladásra kővetit „ARGUS” Arad, Str. Eminescu I.

Olcsó telekeladás!

Belváros szívében, Strada Tudor Vladimirescu (Dobó-uccában) 17 méter uccai fronttal bíró 134 □-öles üres telek 150.000 lejért sürgősen eladó. Megbíztott „Uranul” iroda Arad, főpostával szemben. 16055

Vidéki szülők figyelmébe! Beiratás alkalmából gyermek-cipők legolcsóbban, saját készítésű férfi- és női cipők raktáron

KÁRPITOS-TANULÓ

jó fizetéssel felvétetik

WOLF kárpitosnál Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.) és Str. Consistorului (Batthyány-u.) sarok

Legjobb diáksapka kapható.

WURZEL TESTVÉREK ARAD, Piața Plevnei (Arpád-tér) 2. sz. Ugyanott javításokat is elfogadunk.

Ha szép akar lenni, használjon

Kulka-féle Lillomtej-crém, Lillomtejszappant és Lillompudert

Kapható kizárólag: Városi Gyógyszertár a „Fekete Sas”-hoz, Timișoara, Szt. György-tér. 293

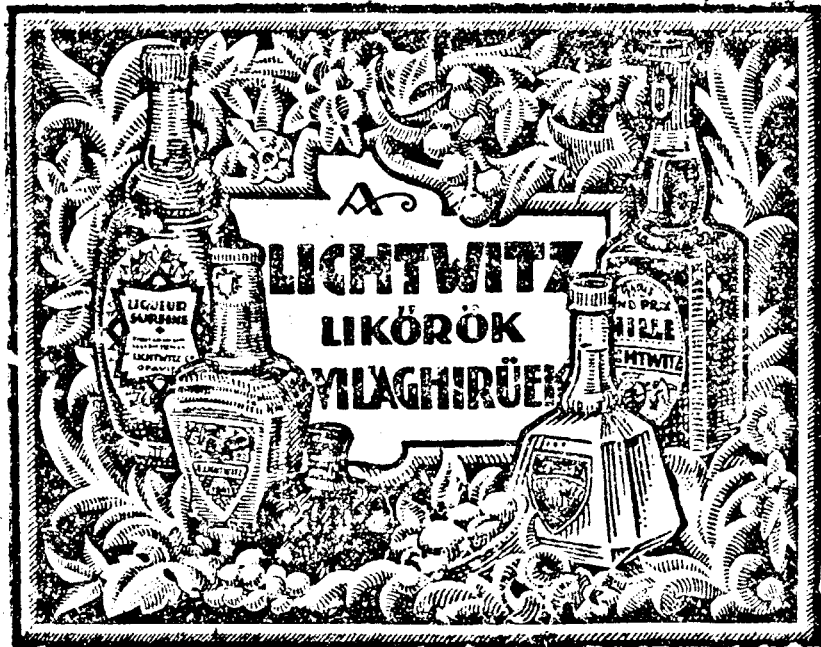
Használt ólom megvételre kerestetik.

WEISZ LIPÓT fotószalonja, Arad, Str. Bratianu 12. (Weltzer J.-ucca 10.) Gyermekek portreit és interieur-felvételek a legszébb kivitelben eszközöltetnek.

FÉNYKÉPÉSZEK!

Egy perfect negativ-positiv retuscheur és egy elsőrendű laborans jó fizetés mellett azonnal felvétetik.

JULIETTA udvari fényképész **Bucuresti, Calea Victoriei 34.**

Eladó házak elfoglalható lakásokkal legolcsóbban Aradon Haász-iroda utján vehetők. Strada Romanului 5. 16524

No. 166—1924 ex.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul executor judecătoresc prim acesteia publica ca în urma decisiunii judecătorești de Ocol Radna, cu No. 3405—1924. favorea lui dr. Henric Szegő advocat pentru suma de 1572 lei capital si succes, in contra urmaritului mobile urmatoare si anume cai, car etc. pretuite in 12100 lei in 6 Octomvrie 1924. la oare 4 p. m. in comuna Paulis, la casa No. 463 se vor vinde prin licitatie publica. Radna, la 18 Septemvrie 1924.

Arpad Tichy, executor judecătoresc.

Rudolf Mosse 7015

Tégla negyméretű, kitűnő minőségű

Cserép

duplafalcos 253. sz. legjobb minőségben, legjutányosabb árban kapható

Pollák Sándor gőztéglyagyárában, Aradon.

Felvétetnek:

egy teljesen szakképzett **rőfős- és divatár,** ugyszintén egy önálló **rövidárú segéd,** jó bizonyítvánnyal.

Cim: **Scheinberger Mór** áruház, Orsova. 5393

Az **Erdélyi Élet**

minden szombaton szenzációs tartalommal jelenik meg. Állandó politikai, társadalmi, művészeti és közgazdasági közlemények a legjobb írók és újságírók közreműködésével.

Olvasa és terjessze!

Ujságmakulatura

5 kgr.-os csomagokban =

kapható a kiadóhivatalban

Tiberiu Soltész cérnagyári lerakat Arad, Str. Matei Corvin 1.